

SCHEMAT POSTĘPOWANIA PRZY KOMPLIKACJACH ŻYWIENIA

Przed podjęciem jakichkolwiek działań zalecanych w niniejszej karcie użytkownicy powinni **zapoznać się z nią przy udziale** sw...
 pomiędzy zaleceniami lekarskimi/procedurami medycznymi a działaniami zalecanymi w tej karcie. Karta ta ma służyć jako p...
 Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy przeczytać całą treść karty (przynajmniej pobieżnie), porównując obj...
 występującymi u użytkownika. Punkty w dziale „Zapobieganie” odnoszą się do odpowiednich punktów w dziale „Przyczyny”.

1. Nudności/wymioty	Objawy:	<ul style="list-style-type: none"> Mdłości, wymioty, czkawka Uczucie ucisku brzucha, uczucie pełności i wzdęcia żołądka, skurcze, Torsje bez treści po... 	
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Zaprząść karmienia następnie koniecznie skontaktować się z lekarzem. + Postępuj zgodnie z instrukcjami lekarza ! Schemat działania najczęściej obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> Usunąć zawartość żołądka za pomocą zgłębnika (sondy) do worka lub pojemnika drenażowego lub też prz... Jeśli wymioty utrzymują się, należy wezwać lekarza w celu uzyskania odpowiedniej interwencji, by unik... 	
	Przyczyny:	1	Brak tolerancji na preparat. <ul style="list-style-type: none"> a) Podanie wysokiej dawki preparatu, b) zbyt silna koncentracja c) Zanieczyszczenie prepa...
		2	Problemy mechaniczne: <ul style="list-style-type: none"> a) Przemieszczenie się sondy (nieodpowiednie umiejscowienie sondy) b) Nieodpowiednie ułożen...
		3	Efekty uboczne leków lub innych terapii, takich jak chemioterapia.
		4	Zaburzenia żołądka i jelit: <ul style="list-style-type: none"> a) Słabe opróżnianie żołądka, choroba refluksowa, wrzód, b) Niedrożność jelit., c) Zaparcie.
	Zapobieganie:	1	<ul style="list-style-type: none"> a) Używać dobrych środków do mycia rąk i utrzymywać czystość podczas czynności związanych z karmieniem... b) Podczas karmienia powoli zwiększać dawkę i objętość. Jeżeli mdłości się nasilają, należy zmniejszyć dawkę pr... c) Omówić z lekarzem możliwość zmiany preparatu.
		2	<ul style="list-style-type: none"> a) Sprawdzać, czy sonda nie przemieściła się lub nie została wyrwana. (Patrz Powikłania pkt. 4 „Przesunięcie się b) Podnieść głowę lub usiąść podczas karmienia. Ułożyć się na prawej stronie po karmieniu.
		3	W przypadku rozpoczęcia terapii nowymi lekami, zapytać lekarza o możliwość wystąpienia po nich efektów u... leki przeciwwymiotne, należy je brać co najmniej 30-60 minut przed karmieniem dojelitowym.
		4	<ul style="list-style-type: none"> a) Zażywać leki poprawiające motorykę przewodu pokarmowego/leki antyrefluksowe/na wrzody zgodnie ze wsk... b) W przypadku spodziewanej niedrożności jelit, należy wezwać lekarza. c) Patrz Powikłania pkt. 7 „Zaparcie”.
5		<ul style="list-style-type: none"> a) Stosować techniki redukujące stres/techniki relaksacyjne/leki przeciwłękowe przed rozpoczęciem karmienia d... b) Usunąć odpychające widoki/zapachy (basen, toaleta, zapachy kuchenne, jedzenie). 	
6		<ul style="list-style-type: none"> Poinformować lekarza o utrzymującym się kaszlu / uczuciu sptywania wydzieliny po tylnej ścianie gardła/infek... 	
7		<ul style="list-style-type: none"> Omówić z lekarzem dietę doustną pod kątem zawartości składników mogących wywołać mdłości/wymioty 	
Mdłości/wymioty występujące wcześniej rano mogą pojawić się na początku żywienia sondą, ponieważ organizm przy...			
2. Biegunka	Objawy:	Ból brzucha lub skurcze z częstym wodnistym stolcem (o różnym kolorze), Wg definicji przynajmniej 3 rozwodnio... więcej. Uczucie ucisku brzucha, uczucie pełności i wzdęcia żołądka, skurcze,	
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Zmniejszyć objętość/dawkę podawanego preparatu + W przypadku silnej biegunki (znaczący wzrost ilości wodnistych wypróżnień w przeciągu okresu dłuższ... + Jeśli pojawi się silny ból brzucha lub istnieją oznaki krwawienia, natychmiast wezwać lekarza 	
	Przyczyny:	1	Brak tolerancji na preparat. <ul style="list-style-type: none"> a) Podanie wysokiej dawki preparatu, b) zbyt silna koncentracja
		2	Zaburzenia żołądka i jelit: <ul style="list-style-type: none"> a) Zespół krótkiego jelita. b) Kolonizacja przewodu p... c) Zapalenie jelit.
		3	Niepożądana efekty uboczne leków szczególnie antybiotyków.
		4	Brak tolerancji na dietę doustną (np. mającą wysoką zawartość cukru, laktozy).
		5	Niewłaściwa temperatura preparatu (preparat powinien być podany w temperaturze pokojowej)
	Zapobieganie:	1	<ul style="list-style-type: none"> a) Stosować odpowiednią metodę karmienia (bolus, wlew kroplowy, pompa). Zwiększać powoli dawkę i objętość... b) Omówić z lekarzem możliwość zmiany preparatu (na taki, który zawiera błonnik) i ewentualną potrzebę zmi... c) Utrzymywać czystość podczas czynności związanych z karmieniem sondą (patrz Nudności/wymioty – „Zapobi...
		2	<ul style="list-style-type: none"> a) Omówić z lekarzem możliwość stosowania blokerów receptora H2 lub leków spowalniających pracę jelit. P... b) Informować lekarza o przyjmowanych w ostatnim czasie antybiotykach. Być może potrzebne będzie zlecenie c) W przypadku zapalenia jelit pacjent powinien być pod kontrolą lekarza
		3	<ul style="list-style-type: none"> Przepisane leki skonsultować z farmaceutą pod kątem zawartości sorbitolu, magnezu lub fosforu. Zażywać l...

4. Przemieszczenie się sondy	Objawy:	<ul style="list-style-type: none"> Sonda znajdująca się poza ciałem lub też widocznie wyrwana/przemieszczona Duszenie się/trudności w oddychaniu 	<ul style="list-style-type: none"> Mdłości/wymioty; b
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Zaprześcić karmienia, poinformować lekarza + Jeżeli sonda nosowo – żołądkowa/nosowo – jelitowa skreśliła się w gardle, wyciągnąć sondę w miejsce sondy żołądkowej/jelitowej/żołądkowo – jelitowej przezskórnie bez instrukcji lekarza: jeśli taka sonda by przetoka nie została zamknięta, następnie wezwać lekarza + Skontaktować się z lekarzem w celu uzyskania instrukcji 	
	Przyczyny:	<ol style="list-style-type: none"> Nieodpowiednio zabezpieczona sonda, zbyt silna koncentracja preparatu, alergja/brak tolerancji na składniki preparatu Przypadkowe lub nadmierne pociągnięcie sondy. Sondy z balonem gastrycznym mogą być traktowane przez żołądek cienkiego. Ciągłe wymioty w przypadku sondy żołądkowej/żołądkowo – jelitowej/nosowo – żołądkowej/nosowo – jelitowej. Ulotnienie się powietrza z balonu gastrycznego lub jego pęknięcie. 	
	Zapobieganie:	<ol style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Sprawdzać długość sondy znajdującej się na zewnątrz przed każdym karmieniem. Zaznaczyć sondę w odległości, którą można rozpoznać, czy się przesunęła). Używać dodatkowych urządzeń do sondy (uchwyt do cewnika/sondy) lub opaski na nosa/policzka/brzucha/ubrania tak, by zapobiec jej przemieszczaniu się w przypadku aktywnych użytkowników Patrz Powikłania pkt. 1 „Nudności i wymioty”. Informować lekarza o przyjmowanych w ostatnim czasie antybiotykach i bakteriologicznego kału. Upewnić się, czy balon nie jest uszkodzony (można pobrać kilka cm³ powietrza lub wody). Jeżeli balon pękł, natychmiast zmienić miejsce taśmą i wezwać lekarza. Jeżeli balon jest nieuszkodzony, wypuścić z niego powietrze, umyć, włożyć na nowo i utrzymuje się, poinformować lekarza. 	
5. Podrażnienie skóry i/lub wyciek z sondy	Objawy:	<ul style="list-style-type: none"> Podrażniona skóra, wysypka wokół lub wyciek wokół sondy, piekący ból, cuchnący zapach, miejscowa infekcja Jelitowej może rozwinąć się infekcja zatok lub ucha Wyciek z samej sondy pokarmowej (dziura w sondzie, wadliwie działający zawór przeciwwrotny lub zatyczka) Potrzeba zmiany opatrunku częściej niż raz dziennie 	
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Jeżeli to możliwe, zacisnąć sondę nad uszkodzeniem + Zaprześcić karmienia 	<ul style="list-style-type: none"> + Umyć skórę, za + Wezwać lekarza
	Przyczyny:	<ol style="list-style-type: none"> Niedopasowana sonda. (Sonda jest zbyt mała w stosunku do światła otworu, trzpień pokrętła jest zbyt długi lub wchodzi za głęboko w przednią ścianę żołądka). Wyrwanie sondy u jej ujścia. (Nadmierny ruch lub nacisk u ujścia sondy, powodujący przedłużenie jej przewodu/pokrętła, naciskając w ścianę żołądka, kiedy to zewnętrzna podkładka przemieszcza się w kierunku stomii. <ol style="list-style-type: none"> Problem mechaniczny związany z sondą: Wadliwy lub psujący się przewód lub zatyczka; wadliwy lub zapchany zawór przeciwwrotny. Wielokrotne mocowanie z tej samej strony; przypadkowe przecięcie sondy. 	
	Zapobieganie:	<ol style="list-style-type: none"> Omówić z lekarzem/pielęgniarką rozmiar sondy, który umożliwi jej wygodne umocowanie, co pozwoli uniknąć przemieszczania się sondy (patrz pkt. 4 Przemieszczenie się sondy – „Zapobieganie 1-3”). Skonsultować z pielęgniarką/lekarzem pielęgnację skóry wokół sondy (można użyć kremu ze sterydami lub azotanem srebra, jeśli występuje problem z ziarninowaniem). Zabezpieczyć sondę zgodnie ze wskazaniami lekarza taśmą lub uchwytem do sondy (patrz pkt. 4 Przemieszczenie się sondy – „Zapobieganie 1-3”). Informować lekarza o przyjmowanych w ostatnim czasie antybiotykach. Być może potrzebne będzie zlecenie badania bakteriologicznego kału. Omówić z lekarzem przemieszczanie się sondy/zatyczki/pokrętła. Umieszczać zacisk każdego dnia po innej stronie. Unikać używania nożyczek lub ostrych przedmiotów w pobliżu sondy. 	
6. Zachłyśnięcie się.	Objawy:	<ul style="list-style-type: none"> Wymioty, zgaga Kaszel lub krztuszenie się i problemy z oddychaniem; ból w klatce piersiowej 	<ul style="list-style-type: none"> Możliwa go
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Poinformować lekarza, zaprzesteć karmienia + Zgodnie ze wskazaniami lekarza, usunąć zawartość żołądka za pomocą sondy do worka / pojemnika + Niektóre sondy mają zawory (np. pokrętła), które utrudniają drenaż. Jeśli nie można obrócić pokrętła, należy je usunąć + Wezwać lekarza w celu przeprowadzenia odpowiedniej interwencji 	
	Przyczyny:	<ol style="list-style-type: none"> Zmniejszony odruch gardłowy, choroba refluksowa przełyku (GER), zaburzenia w przełykaniu. Zaleganie żołądkowe (Opóźnione opróżnianie żołądka) 	<ol style="list-style-type: none"> Przesunięcie Nasilone wy
	Zapobieganie:	<ol style="list-style-type: none"> Postawić wezwłowie łóżka na 30° na czas karmienia nocnego oraz 1h po zakończeniu. Karmienie w pozycji siedzącej może wywierać ucisk na żołądek i może pogorszyć GER. Nie karmić, jeśli występuje uczucie pełności lub wzdęcia żołądka lub jeśli występują wymioty. Ułożyć pacjenta na prawym boku po karmieniu. Podawać przepisane leki na zaburzenie motoryki. Nie karmić, jeśli występują wymioty. Zamocować sondę za pomocą uchwytu na sondę/taśmy w celu uniknięcia jej wyrwania lub przemieszczenia się. Zamocować sondę za pomocą uchwytu na sondę/taśmy w celu uniknięcia jej wyrwania lub przemieszczenia się. Zamocować sondę za pomocą uchwytu na sondę/taśmy w celu uniknięcia jej wyrwania lub przemieszczenia się (patrz Powikłania pkt. 4 „Przemieszczenie się sondy – Zapobieganie 1 – 3”). <p>Istnieje większe prawdopodobieństwo wystąpienia u pacjentów, którzy karmieni są do żołądka (w porównaniu do pa</p>	
7. Zaparcia	Objawy:	<ul style="list-style-type: none"> Nieregularny twarde stolec, zaklinowanie stolca (płynny stolec może opływać zaklinowane masy kałowe) 	
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Zwiększyć spożycie płynów, zażywać zmiękczacze stolca lub jeśli lekarz zaleci, środki przeczyszczające + Wezwać lekarza, jeśli w ciągu kilku dni nie nastąpi wypróżnienie i/lub występują wymioty lub silne wzdęcia 	
	Przyczyny:	<ol style="list-style-type: none"> Nieodpowiednia ilość spożywanych płynów lub błonnika. Efekty uboczne leków (np. narkotyków, wysoka dawka wapna lub środków przeciwbólowych zubożających kwas zawierających wapno). 	<ol style="list-style-type: none"> Brak aktyw Zaburzenia Niedrożność
	Zapobieganie:	<ol style="list-style-type: none"> Omówić z lekarzem działania zapobiegające zaburzeniom pracy jelit (np. zwiększenie spożycia płynów i błonnika i/lub zażywanie zmiękczaczy stolca lub środ. przeczyszczających.) Omówić z lekarzem możliwe efekty uboczne leków. 	<ol style="list-style-type: none"> Jeśli to możl Zażywać zgo Wezwać leka
8. Krv	Objawy:	<ul style="list-style-type: none"> Jasnoczerwona krew pojawiająca się na stolcu lub odbycie Czarny, smolisty stolec lub biegunka Czarna/brązowa krew w wymiocinach (wyglądająca jak fusy od kawy) 	<ul style="list-style-type: none"> Wymiotowa Jasnoczerw
	Natychmiastowe działanie:	<ul style="list-style-type: none"> + Omawiać z lekarzem każde krwawienie z przewodu pokarmowego. Jeśli widoczna jest duża ilość krwi, natychmiast wezwać lekarza 	